

PROFESNÍ KOMORA SOCIÁLNĚ PRÁVNÍ OCHRANY DĚTÍ, z.s.

Milé kolegyně a milí kolegové,

dovolte mi krátké zamyšlení nad smutnou událostí z prosince loňského roku, střelbou na FF v Praze, s odstupem času a z pohledu pracovníka OSPOD.

K zamyšlení mne vedou nově zveřejněné informace (mimo jiné na CNN Prima NEWS) o tom, že vrah z FF do svého stadia vraždění postupně dospíval. Že trpěl nedostatkem pozornosti jak v rodině, tak v okolí, že ještě jako nezletilý střílel vzduchovkou na dětském táboře na stan, ve kterém spala jeho sestra a že se psychologům svěřoval o svých násilných představách, mimo jiné i touze zavraždit svého otce. V reportáži na zmiňované televizní stanici se účastníci diskuse zamýšleli nad tím, zda mohl někdo učinit cokoli, co mohlo dětství a dospívání vraha ovlivnit a třeba i tragédii zabránit.

Nejsem odborníkem a rozhodně prosím, necht' moje úvahy nejsou považovány za expertní teze. Ohromilo mě však, jako pracovníci OSPOD zjištění, že pokud bychom odmysleli bolestný konec příběhu vraha z FF, jedná se pravděpodobně o profil dítěte, jakých máme v evidencích OSPOD plné skříně.

Pokud se neprokázalo objektivní psychické onemocnění, bylo zřejmé, že počátek chování šílence z FF musel mít základy hluboko v dětství. My na OSPOD víme, jaké peklo prožívají děti, které jsou rodiči zneužity ve vzájemném rodičovském boji, víme, jak je smutné hovořit s mladými dospívajícími lidmi, kteří vyhledávají různé vrstevnické party, sebepoškozují se, či inklinují k vandalismu a podobným stylům chování jenom proto, aby na sebe upozornili, víme, kolik času tráví děti v online prostředí, aniž by si jejich rodiče všimli toho, že se už dávno nedívají na oblíbenou pohádku. Vidíme každý den, kolik času dokáží někteří rodiče věnovat vyhledávání nejrozumnějších odborníků, kteří jsou ochotni podpořit jejich subjektivní názor a kolik následně jsou ochotni vynaložit finančních prostředků na úhradu rádoby odborných posudků. Přitom by stačilo tak málo, darovat dítěti sebe. Investovat čas a třeba i peníze do podpory osobních vztahů rodič/rodiče/dítě. Za projevený zájem a osobní vklad by nám naše děti byly v budoucnu nejdříve vděčné.

Když se potom „něco“ stane, je to nejčastěji OSPOD, kdo rodičům nastalý stav popisuje a doporučuje nikoli ojediněle i změnu v rodičovském chování a přístupu k dítěti. Možná by poté někdo očekával rodičovskou sebereflexi, možná dokonce poděkování za upozornění, že se v jejich výchově, či rodinných vztazích něco nedaří a může to mít vážný dopad na toho, koho mají nejraději a na kom jim záleží, na jejich dítě. Omyl. Rodiče velmi často považují takové chování pracovníků OSPOD za útok na jejich osobu. Ego je významně v neklidu, a tak je jednodušší začít útočit obráceně.

Může za to OSPOD. OSPOD pochybil, OSPOD nekoná, OSPOD straní jednomu z rodičů, OSPOD nám zasahuje do výchovy ... Je to bohužel velmi účinná taktika, kterou rodiče odkloní veškerou pozornost od vlastního rodičovství na činnost OSPOD. Možností, jak podkopat autoritu a postavení OSPOD je u nás mnoho. Možná to zní divně, ale o všem může rozhodnout absence doručky, chybějící listina, anebo prostě jen odlišný subjektivní názor kontrolujícího orgánu. Slovo pracovníka OSPOD, vystudovaného odborníka, který rodinu zná nejlépe nemívá v těchto situacích prázdnotu váhu. Rodiče mají nekonečnou možnost podání stížností na úřad, na krajský úřad, na MPSV, k veřejnému ochránci práv a konečně mohou vlastní verzi příběhu svého dítěte, ve kterém hrají hlavní roli beztrestně převyprávět do médií. Byl by zázrak, kdyby se na OSPOD „něco“ nenašlo. OSPOD se v tu chvíli přirozeně také přestává soustředit na dítě, a začne intenzivně řešit vlastní obranu. Rodiče mají, zdá se vyhráno. Všichni řešíme OSPOD. Kde je ale dítě?

Kontaktní informace: **Profesní komora sociálně-právní ochrany dětí, z. s.**, se sídlem: K Ovčínu 1493/1, Kobylisy, 180 00 Praha 8, email: postmaster@pkspod.cz, pkspod@seznam.cz, datová schránka: het9edz, webové stránky: <http://www.pkspod.cz>, bankovní spojení: Komerční banka, číslo účtu: 115 – 7362930207/0100, IČ: 06962114, spisová značka: L 70111 vedená u Městského soudu v Praze v oddílu L, vložce č. 70111.

PROFESNÍ KOMORA SOCIÁLNĚ PRÁVNÍ OCHRANY DĚTÍ, z.s.

To ve své složité situaci dál zůstává úplně osamoceno. Možná mělo naději si o všem pohovořit s paní a pánem, kteří za ním přišli domů a zajímali se o něj. Máma/táta ale říkali, ať jim nic neříká, že jsou zlí a že na ně podali stížnost. Situace dítěte se nelepšší, jen je zase o pár měsíců i let starší, jen nám všem unikla opět část jeho dětství bez adekvátní pozornosti a podpory.

Upřímně, pokud by například psycholog, začal být aktivní k orgánům činným v trestním řízení v tom smyslu, že se mu dítě svěřilo s násilnými sklony, kdo by s tím, co udělal? Žádný čin nebyl dokonáný, je to dítě, potřebuje možná odbornou podporu. Jakou ale? Víme, že dětských psychologů je naprostý nedostatek, chtějí pracovat s motivovanými klienty, Center duševního zdraví je minimum ([Kontrola NKÚ: center duševního zdraví je málo, chybí odborný personál, není zajištěno financování | NKÚ \(nku.cz\)](#)).

Zůstává pro mne k zamyšlení, že stát má svůj nástroj, OSPOD, který ale sám v jeho činnosti oslabuje. Odebírá mu nástroje a sešněrovává svůj vlastní výkon veřejné správy k ochraně dětí do nepřehledných administrativních pastí, ve kterých se řada OSPODů velmi snadno zachytí. Přitom by stačilo málo. Věřit vlastním orgánům a nástrojům.

Pro výkon SPOD máme zákonem nastavená přísná vzdělanostní pravidla. Na OSPODech tak pracují dnes již nejčastěji vysokoškolsky vzdělaní odborníci, kteří se v současné době jen obtížně shánějí. Když už ale jsou a pracují ve prospěch dětí, bylo by úžasné, kdy nám stát prostě jenom věřil. Kdybychom nehledali chyby v papírech, kterým říkáme spis, ale hledali a zřizovali bychom možnosti podpory, po kterých OSPODy volají. Bylo by skvělé, kdyby se vlastně někdo zajímal o to, po čem OSPODy opravdu volají.

Je mi líto, že se v praxi mohou některé situace jevit tak, že chráníme práva rodičů, na úkor práv dětí.

Pokud se hovoří o zlepšení veřejného obrazu OSPOD, pak se tak nestane jen tím, že o tom budeme do nekonečna hovořit, ale že budeme deklarovat veřejně důvěru v kvalitní práci odborníků, sociálních pracovníků, psychologů, speciálních pedagogů, kteří v agendě SPOD pracují ve prospěch dětí a upozorňují na určité abnormality v jejich chování, vývoji, či péči o ně.

Děkuji, že jsem se mohla podělit o svůj názor.

Dagmar Kubičková, předsedkyně PKSPOD